

สภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ
ธุรกิจชุมชนผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
Internal environmental factors affecting management success of
Lablae local community enterprise weaver, Uttaradit Province

พุฒิพงศ์ เอี่ยมสินธร^{1*} และ ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ²
Puttipong Iamsintron^{1*} and Sirisophak Buraphadecha²

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต คลองจั่น กรุงเทพฯ 10240
Faculty of Business Administration, Rattana Bundit University, Klongchan, Bangkok, 10240, Thailand

²ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พญาไท กรุงเทพฯ 10400
Chula Unisearch, Chulalongkorn University, Phyathai, Bangkok, 10400, Thailand

*ผู้รับผิดชอบบทความ: amsintonr@gmail.com

รับบทความ: 11 ธันวาคม 2561 | แก้ไข: 28 มีนาคม 2562 | ตอรับ: 1 เมษายน 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ และเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน ผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิก กลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 132 ตัวอย่าง จากสูตร Yamane's ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 การสุ่มตัวอย่างใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็นอย่างง่าย การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ มีความคิดเห็น ต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน ในภาพรวม ทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.21 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.767 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรกเป็นด้านการตลาด รองลงมา เป็นด้านการบริการ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการเงิน ตามลำดับ 2) องค์ประกอบการบริหารจัดการ ธุรกิจ ที่ส่งผลทางบวกต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ($\beta = 0.327$) ด้านการวางแผน ($\beta = 0.529$) ด้านการควบคุม ($\beta = 0.229$) และด้านการจัดองค์การ ($\beta = 0.176$) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน สามารถอธิบายได้ด้วย ด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผน ด้านการควบคุมและด้านการจัดการองค์การ ได้ร้อยละ 35.4

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมภายในองค์กร การจัดการธุรกิจชุมชน ผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล

Abstract

This study aimed to examine management success of Lablae local community enterprise weaver and to investigate internal environmental factors affecting management success of Lablae local community enterprise weaver, Uttaradit Province. This study was a quantitative research. The sample consisted of 139 members of Lablae local community organization were selected with Yamane's formula at 95 percent confidence by using the simple probability theory. The questionnaires were used for collecting data. After that, the researcher analyzed the data by using descriptive statistics consisting of frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. Inferential statistics were used for hypothesis testing including Pearson's correlation and multiple regression analysis with the statistical significant level at 0.05. The research results indicated that 1) the members of Lablae local community enterprise had the moderate level of overall's perspectives about community management success with an average at 3.21 and the standard deviation at 0.767. When considering each perspective individually, it was found that the marketing, services, human resource, and financial management, respectively. 2) The components of business management that had a positive effect on the success of community business management at the statistical significance level of 0.05 included leadership ($\beta = 0.327$), planning ($\beta = 0.529$), controlling ($\beta = 0.229$), and managing organization ($\beta = 0.176$), respectively. This change of success in community enterprise management can be explained through leadership, planning, controlling and managing organization at 35.4 percent

Keywords: internal environmental; community enterprise management;
Lablae local weaver.

บทนำ

หัตถกรรมการทอผ้าขึ้นตีนจกของชาวลับแล มีมานานพร้อมกับการตั้งถิ่นฐานของชาวเมืองลับแล ประเพณีการทอผ้าขึ้นตีนจกนั้นผู้หญิงชาวลับแล จะได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ สืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้มีการถ่ายโอนความรู้ และมรดกทางภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าของการทอผ้าขึ้นตีนจกไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในชุมชนหมู่บ้านแถบตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เรียกได้ว่าเป็นเสมือนต้นกำเนิดของมรดกทางภูมิปัญญาขึ้นเอก เนื่องจากเป็นชุมชนชาวไทย-ยวน กลุ่มแรกที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินในเขตเมืองลับแลราว พ.ศ. 2006 เป็นต้นมา

ปัจจุบัน การทอผ้าขึ้นตีนจก ได้รับถ้อยมายังหมู่บ้านคุ้ม ตำบลชัยชุมพล และบางส่วนของชุมชนบ้านหนอง ตำบลศรีพนมมาศ สาเหตุเนื่องมาจาก ก่อตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนขึ้น จึงทำให้การทอผ้าขึ้นลับแลกลับมาเพื่อฟูและสร้างชื่อเสียงให้กับชาวอำเภอลับแลอีกครั้ง

ลักษณะเด่นของผ้าขึ้นตีนจกของลับแล คือ “ลายนาค” ซึ่งเป็นลายทอประกบลายหลัก 2 ข้าง บน-ล่าง ลายนาคมีความอ่อนช้อยสวยงาม และมีความหมายในทาง “มีอำนาจวาสนา” และคุ้มครองให้กับผู้สวมใส่ลายนาคจึงเป็นลายดั้งเดิมของชาว ไทย-ยวน ที่ตั้งถิ่นฐานที่อำเภอลับแล ลักษณะเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ผ้าขึ้นตีนจกลับแล ประกอบด้วย ลายหลักจะอยู่ตรงกลางผืนผ้า และประกบด้วยลายเครื่อง หรือลายประกอบทั้งสองข้าง จะสะท้อนถึงวิถีชีวิตความอุดมสมบูรณ์ของเมืองลับแล จะสะท้อนอยู่บนผ้าขึ้นตีนจก เช่น ลายดอกมะโอ ลายขอผักกูด ลายดอกพริก ลายขออึ่ง ลายดอกพริ้ว ลายนกสร้อย ลายสร้อยดอกหมาก ลายก้ามกุ้ง ลายหลักผ้าขึ้นตีนจกของชาวลับแลมี 16 ลาย โดยรวมแล้วผ้าขึ้นตีนจกของอำเภอลับแล กับที่บ้านน้ำอ่าง อำเภอรอน จะมีลักษณะคล้ายกัน แต่จะแตกต่างกันที่การให้สีเท่านั้น ผ้าขึ้นตีนจกลับแล แบ่งออกได้ 3 ยุคด้วยกัน ยุคแรก จะเป็นผ้าขึ้นดอกเคี้ยะ ชันกาฝากแดง ชันกาฝากเขียว ตัวเชิงจะมีลวดลายหลายสี เช่น สีเขียว สีเหลือง สีม่วง สีส้ม สีขาว สีคราม เป็นต้น ยุคกลาง เชิงตีนจกยังคงให้หลายสี แต่ตัวขึ้นจะเป็นตัวมุกตัวโก และตัวสัว ยุคหลังจะนิยมทำตีนจกเพียง 2 สี คือ สีเขียว กับ สีเหลือง บางครั้งก็จะมีสีดำอีกหนึ่งสี ส่วนตัวขึ้นจะนิยมขึ้นมุกเพียงอย่างเดียว ลายที่นิยมทำส่วนใหญ่จะเป็นลายหงส์ ลายแปดขอ (ชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเมืองลับแล, ออนไลน์)

ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนได้เป็นนโยบายของรัฐบาลทุกชุด ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของท้องถิ่นของประเทศ เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนเป็นการประกอบการเพื่อการจัดการทุนของชุมชน โดยคนในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ในการสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัวชุมชนและระหว่างชุมชน นอกจากนี้วิสาหกิจชุมชนยังเป็นองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนสร้างรากฐานที่มั่นคงให้ประเทศ หน่วยงานภาครัฐได้สนับสนุนให้มีการดำเนินการ ธุรกิจทอผ้าพื้นเมืองในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น เป็นการธำรงรักษาวัฒนธรรม และ งานศิลปด้านผ้าทอของไทยประจำท้องถิ่นและเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นจากการประกอบ อาชีพในท้องถิ่นเอง ลดอัตราการอพยพย้ายถิ่นฐาน เพื่อมาประกอบอาชีพในเมืองใหญ่ ทำให้ธุรกิจการทอผ้าพื้นเมือง มีการเติบโตเพิ่มขึ้น ทำให้มีการแข่งขันกันจัดจำหน่ายและผู้ประกอบการได้นำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ใน การแข่งขันเสริมสร้างภาพลักษณ์ของสินค้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นแก่ผู้บริโภค โดยมีจุดมุ่งหมายการเพิ่มยอดขาย อันจะนำความสำเร็จมาสู่การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการเอง ซึ่งจากภาวะการแข่งขันที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงนี้เองที่ทำให้เกิดการแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาด และการนำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในการแข่งขันกันอย่างมากมาย ทั้งกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาดและธุรกิจชุมชนหลายแห่ง ได้มีการนำหลักการบริหารจัดการมาใช้เพื่อสร้างความสำเร็จให้กับธุรกิจของตนเองทั้งด้านการวางแผนทางธุรกิจ การจัดองค์การ การจัดกำลังคนต่างๆ การสร้างภาวะผู้นำแก่สมาชิก ในธุรกิจการควบคุมกำกับดูแลคุณภาพ และมาตรฐานของสินค้า และการดำเนินงานทางธุรกิจ

เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายกำไรอันเป็นรายได้แก่สมาชิกให้สามารถดำรงชีวิตและเลี้ยงดูครอบครัวของตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจ ศึกษาสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ที่มีผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ ประกอบธุรกิจ ผ้าทอพื้นเมือง และเป็นการพัฒนากลุ่มธุรกิจผ้าทอพื้นเมือง ให้มีแนวทางในการบริหารจัดการที่นำไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีหลักการและมีความยั่งยืนทางธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนและศึกษา สภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
2. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ 132 คน
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนด พื้นที่ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นการเลือกพื้นที่ศึกษาแบบเจาะจง (purposive selective) เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มี การรวมกลุ่มกันผลิตผ้าขึ้นต้นจก ลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน (community enterprise)

ความหมายของ “วิสาหกิจชุมชน” ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ในมาตรา 3 ระบุ ไว้ว่า เป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันมีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประกาศกำหนดโดยที่กฎหมายฉบับนี้ เป็นกฎหมายเพื่อการส่งเสริมมีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและมีคณะกรรมการ ระดับจังหวัดเรียกว่าคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรุงเทพมหานคร และอื่น ๆ กรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด

วิสาหกิจชุมชนที่จะขอรับการสนับสนุนตามกฎหมายนี้ จะต้องขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่โดยทั่วไปจะมีวิสาหกิจของชุมชนอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีคุณสมบัติครบถ้วนตามนิยามข้างต้น แต่ไม่ขอขึ้นจดทะเบียน ก็อาจจะเรียกตัวเองว่าเป็นวิสาหกิจชุมชนด้วยเช่นกัน เมื่อวันที่ 8

พฤษภาคม 2561 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการ ร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ตามข้อเสนอของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจะมีการปรับปรุงลักษณะขององค์กรของวิสาหกิจชุมชนให้เป็น “รัฐวิสาหกิจชุมชนนิติบุคคล” ปรับปรุงคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนโดยเพิ่มรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม และผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนเพื่อพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน โดยให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ กองทุนหมู่บ้าน และกองทุนชุมชนเมือง จัดให้มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนด้านเงินทุนแก่กิจการวิสาหกิจชุมชน และให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจัดให้มีมาตรการแผน โครงการและงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจการวิสาหกิจชุมชน และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาโดยให้ความเห็นของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาก่อนเสนอ สภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป ปัจจุบัน (ช่วงเดือน มิถุนายน พ.ศ.2561) กฎหมายนี้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความหมายของวิสาหกิจชุมชน โดยสรุป คือ การประกอบกิจการขนาดย่อมและขนาดจิ๋วของชุมชน เพื่อการจัดการ “ทุน” ของชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง (SMCE: Small and Micro Community Enterprise) “ทุนของชุมชน” ไม่ได้หมายถึงแต่เพียงเงิน แต่ยังรวมถึงทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคม (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, ม.ป.ป.)

ประโยชน์ของวิสาหกิจชุมชน

1. การรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชนมีความมั่นคงได้รับการรับรองตามกฎหมาย
2. การส่งเสริมความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาความสามารถในการจัดการ ตรงตามความต้องการที่แท้จริง
3. ระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, ม.ป.ป.)

การบริหารจัดการ

เมื่อก้าวถึงการบริหารจัดการก็มักพิจารณาถึงการดำเนินการตามหน้าที่หลักขององค์การ เช่น การวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organizing) การแนะนำงาน (leading) และการควบคุม (controlling) บุคลากร รวมทั้งทรัพยากรอื่นๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (Jones & George, 2008)

ดังนั้น สภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่เป็นหลักในการทำหน้าที่ทางการบริหารจัดการ หรือหน้าที่ ของผู้บริหารตามกระบวนการบริหาร (management process) 4 ประการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ, 2558)

1. การวางแผน (planning) คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การ กำหนดกลยุทธ์องค์การ และพัฒนาลำดับขั้นของแผนต่างๆ ที่จะประสานกิจกรรมทั้งหลายในองค์การเข้าด้วยกัน เพื่อมุ่งสู่วัตถุประสงค์รวมขององค์การ

2. การจัดสายงาน (organizing) ผู้บริหารต้องกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยกำหนดภาระงานต่างๆ ที่ต้องทำใครต้องเป็นผู้ปฏิบัติ มีการรวมหน้าที่งานต่างๆ เข้าด้วยกันเป็นแผนก เป็นฝ่าย ใครขึ้นตรงต่อใคร และใครเป็นผู้ตัดสินใจ

3. การแนะนำงาน (leading) เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องนำและประสานงานกับผู้ปฏิบัติงาน ทำการจูงใจพนักงาน สั่งการ แก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในองค์กร

4. การควบคุม (controlling) เพื่อให้แน่ใจว่า ผู้ปฏิบัติงานกระทำหน้าที่ไปด้วยดี ผู้บริหารต้องติดตามผลการดำเนินงานของพนักงาน ทำการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงของพนักงาน กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ถ้ามีความแตกต่างไปจากเป้าหมาย เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องหาทางแก้ไข ปรับปรุง

พุฒิพงศ์ เอี่ยมสินธร (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการความรู้ของธุรกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จในการบริหารจัดการจัดการธุรกิจชุมชน ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้

ด้านการตลาด คือ กระบวนการของการสื่อสารคุณค่าของผลิตภัณฑ์หรือบริการไปยังลูกค้า การตลาดอาจถูกตีความว่าเป็นศิลปะแห่งการขายสินค้าในบางครั้ง แต่การขายนั้นเป็นเพียงส่วนเล็กๆ ส่วนหนึ่งของการตลาด

ด้านการจัดการ คือ กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมที่กลุ่มบุคคลในองค์กร ร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ด้านทรัพยากรมนุษย์ คือ การจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคนทำงาน เกี่ยวข้องกับการกำหนด และดำเนินนโยบายในด้านการวางแผนกำลังคน การจัดหาและคัดเลือกคนเข้าทำงาน การพัฒนาบุคคล การจ่ายค่าตอบแทน การประสานสัมพันธ์เพื่อการธำรงรักษากำลังคนและการฟื้นฟูสภาพการทำงานอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อมุ่งหมายให้คนทำงานอยู่ดีและเป็นส่วนสำคัญในความสำเร็จขององค์การ

ด้านการเงิน คือการตัดสินใจทางการเงินให้เกิดการหมุนเวียน โดยเน้นไปที่การจัดสรรด้านการเงินอย่างเป็นระบบ

สมมติฐานการวิจัย

สภาพแวดล้อมภายในองค์กรมีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 197 คน (ศูนย์พัฒนาชุมชน, จังหวัดอุตรดิตถ์, 2561)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 132 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณจากสูตรกรณีทราบจำนวนประชากร โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (พุฒิพงศ์ เอี่ยมสินธร, 2559, น. 45)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่ประกอบธุรกิจ

ส่วนที่ 2 สภาพแวดล้อมภายในองค์กรของกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านภาวะผู้นำ ด้านการจัดการองค์การและด้านการควบคุม ซึ่งจะมีข้อความที่ใช้วัด 5 ระดับ (rating scale) มีคำตอบแบบ 5 ตัวเลือกคือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัด อุตรดิตถ์ ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านการจัดการ ด้านทรัพยากรมนุษย์ และด้านการเงิน ซึ่งจะมีข้อความที่ใช้วัด 5 ระดับ (rating scale) มีคำตอบแบบ 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 คำถามปลายเปิด เพื่อให้สมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

นำแบบสอบถามไปทดสอบหาคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ราย ได้ค่า I.O.C. = .87 และทดสอบแบบสอบถาม (pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ (พุฒิพงศ์ เอี่ยมสินธร, 2559, น. 63) จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไปได้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ (edit) และบันทึกข้อมูลจากนั้นนำข้อมูลที่ได้อิงประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สรุปผลการวิจัย

สมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแลจังหวัดอุตรดิตถ์มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายในองค์กรธุรกิจชุมชนในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.32 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.767

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ย 3.38 รองลงมาด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ย 3.36 ด้านการควบคุมมีค่าเฉลี่ย 3.30 และด้านการจัดการองค์การ มีค่าเฉลี่ย 3.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับสภาพแวดล้อมภายในองค์กรธุรกิจชุมชน กลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

สภาพแวดล้อมภายในองค์กร	\bar{x}	S.D.	ระดับการประเมิน
ด้านการวางแผน (X1)	3.36	.808	ปานกลาง
ด้านการจัดการองค์การ (X2)	3.25	.826	ปานกลาง
ด้านภาวะผู้นำ (X3)	3.38	.713	ปานกลาง
ด้านการควบคุม (X4)	3.30	.784	ปานกลาง
รวม	3.32	.726	ปานกลาง

สมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.21 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.767 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการตลาด ค่าเฉลี่ย 3.37 รองลงมาเป็นด้านการจัดการ ค่าเฉลี่ย 3.31 ด้านทรัพยากรมนุษย์ ค่าเฉลี่ย 3.12 และด้านการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.04 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน กลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ความสำเร็จในการบริหารจัดการ	\bar{x}	S.D.	ระดับการประเมิน
ด้านการจัดการ (Y1)	3.31	.835	ปานกลาง
ด้านทรัพยากรมนุษย์ (Y2)	3.12	.701	ปานกลาง
ด้านการตลาด (Y3)	3.37	.735	ปานกลาง
ด้านการเงิน (Y4)	3.04	.891	ปานกลาง
รวม	3.21	.767	ปานกลาง

การศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างองค์ประกอบสภาพแวดล้อมภายในองค์กรธุรกิจชุมชนกับความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) แต่ละด้านพบว่า องค์ประกอบปัจจัยภายในองค์กรทุกด้าน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

กับความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างองค์ประกอบสภาพแวดล้อมภายในองค์กรธุรกิจชุมชนกับความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	Y1	Y2	Y3	Y4
X1	1.000							
X2	.722**	1.000						
X3	.781**	.696**	1.000					
X4	.703**	.783**	.700**	1.000				
Y1	.418**	.518**	.494**	.383**	1.000			
Y2	.434**	.420**	.409**	.456**	.292**	1.000		
Y3	.465**	.498**	.503**	.511**	.357**	.746**	1.000	
Y4	.383**	.393**	.395**	.401**	.345**	.632**	.718**	1.000

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ของตัวแปร X1 - X4 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ส่วนใหญ่ ระหว่าง .388 - .783 ซึ่งมีความสัมพันธ์ไม่มากเกินไป ถือว่าไม่เป็นการละเมิดข้อตกลงเบื้องต้น ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยต่อไป

การพิจารณาค่าสถิติ Durbin Watson มีค่าเท่ากับ 1.863 มีค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่า ความคลาดเคลื่อนแต่ละค่าเป็นอิสระต่อกัน

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าสถิติทดสอบความสำคัญขององค์ประกอบสภาพแวดล้อมภายในองค์กรธุรกิจชุมชนสำหรับพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ตัวพยากรณ์	สัมประสิทธิ์		SE	t	Sig.
	B	β			
(constant)	1.534		179.	8.585	.000
ด้านภาวะผู้นำ (X3)	.235	.327	.054	4.391	.000
ด้านการวางแผน (X1)	.178	.259	.059	3.023	.003
ด้านการควบคุม (X4)	.098	.229	.047	2.075	.039
ด้านการจัดการองค์การ (X2)	.096	.176	.043	2.137	.001
R = 0.492	R ² = 0.242	Adj.R ² = 0.354			

องค์ประกอบสภาพแวดล้อมภายในองค์กรธุรกิจชุมชนที่ส่งผลทางบวกต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ($\beta = 0.327$) ด้านวางแผน ($\beta = 0.259$) ด้านการควบคุม ($\beta = 0.229$) และด้านการจัดองค์การ ($\beta = 0.176$) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน สามารถอธิบายได้ด้วย ด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผน ด้านการควบคุมและด้านการจัดองค์การได้ร้อยละ 35.4 ($\text{Adj.}R^2 = 0.354$)

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

1. สมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ลำดับแรกเป็นด้านการตลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมาพร พวงประยงค์ (2554) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วยการทำแผนวิสาหกิจชุมชน การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการเข้าหาแหล่งเงินทุน การบริหารการตลาด การสร้างความแตกต่างและการสร้างเอกลักษณ์ของสินค้า และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสินค้าและบริการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณิชพล บัวเปลี่ยนสี (2560) ที่สรุปผลว่า วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ส่วนใหญ่มีศักยภาพ ในการดำเนินงานด้านการจัดการสินค้า หรือบริการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารการตลาด ด้านทิศทางวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและลูกค้า ด้านการจัดการ ความรู้และข้อมูล และด้านการวางแผนดำเนินการตามลำดับ และยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ พุฒิพงศ์ เอี่ยมสินธร (2556) พบว่า ความสำเร็จของธุรกิจชุมชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านการจัดการ ด้านทรัพยากรมนุษย์ และด้านการเงิน อาจเป็นเพราะ การศึกษาความต้องการ ของตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ถือเป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อน ดังนั้นธุรกิจชุมชน ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนการตลาด โดยคำนึงถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย พิจารณาเป้าหมายในการดำเนิน ธุรกิจที่การออกแบบพัฒนาสินค้าและการบริการ เพิ่มช่องทางการติดต่อซื้อขายสินค้า ให้มีความหลากหลาย เช่น การใช้สื่อสังคม หรือการขายออนไลน์ รวมทั้งจัดการส่งเสริมการตลาด นอกจากนี้ ทางกลุ่มได้ร่วมมือกับชุมชน จัดให้มีการกำหนดการบริหารองค์กร ที่พิจารณาบุคคลให้เหมาะกับความรู้ ความสามารถในงานที่ทำการพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากรในองค์กร ให้มีความรู้ ความสามารถความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีความผูกพันต่อธุรกิจ และความภาคภูมิใจในการทำงานของตนเองและองค์กร และสุดท้าย การควบคุมสถานะทางการเงินอย่างมีภูมิคุ้มกัน ใช้หลักการวางแผนการเงินอย่างระมัดระวัง มีการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ

2. องค์ประกอบสภาพแวดล้อมภายในองค์กรธุรกิจชุมชนที่ส่งผลทางบวกต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวางแผน ด้านการควบคุม และด้านการจัดองค์การ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณิชรัตน์ หลักคำ (2555) พบว่า การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ภายใต้หลัก เศรษฐกิจพอเพียงของผู้ผลิตสิ่งทอ ผ้าลายเกล็ดเต่า ในจังหวัดกาฬสินธุ์มีการบริหารจัดการ 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก และการควบคุม สอดคล้องกับผลการวิจัย

ของ มนัสร์สรุ ศรีหาพันธ์รูป พบว่า การจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มปลูกหม่อน เลี้ยงไหม บ้านหนองโพงโพด ตำบลหนองเสาเล้า อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการ และการดำเนินงาน มีระดับการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับดี ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ และอื่น ๆ ผู้วิจัยยังพบว่า มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ สมิตี บรณคร (2553) ศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแก้วเจ้าจอม ตำบลด่านช้าง อำเภอด่านช้าง จังหวัด สุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย ความสามารถของผู้นำกลุ่ม การผลิตสินค้าตามความต้องการของลูกค้า การสร้างเอกลักษณ์ของสินค้า การสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพุฒิพงศ์ เอี่ยมสินธร (2556) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการความรู้อของธุรกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดการ ด้านภาวะผู้นำ และด้านการควบคุม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้บริหารธุรกิจชุมชนต้องพัฒนาทักษะทางการบริหารทั้ง 4 ด้าน เช่น การวิเคราะห์ ความสามารถ และจุดด้อยของตนเอง ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง (self-study) แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกชุมชนด้วยกัน เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ และนำหลักการบริหารทั้ง 4 ด้าน มาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารธุรกิจชุมชนของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาหลักกรรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของธุรกิจที่กำลังเผชิญ ยึดหลักการบริหารบนพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงต่อสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน มีวิสัยทัศน์มองเห็นอนาคตของธุรกิจ วางแนวทางแก้ไขเฉพาะหน้า สร้างแนวคิดการมีส่วนร่วมให้สมาชิกทุกคนเกิดจิตสำนึกความเป็นเจ้าของธุรกิจร่วมกัน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน ผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นการศึกษาเฉพาะธุรกิจทอผ้าพื้นเมืองเท่านั้น อาจทำการศึกษาเปรียบเทียบธุรกิจชุมชนประเภทต่างๆในจังหวัดอุตรดิตถ์ถึงปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน
2. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะธุรกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์เท่านั้น อาจขยายพื้นที่ทำการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน ไปยังจังหวัดอื่นๆ หรือภูมิภาคอื่นๆ ซึ่งอาจมีบริบทที่แตกต่างกันออกไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณสมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลเชิงประจักษ์ อันทำให้ผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์จนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

Buapliansi, N., Araksomboon, P. and Nathapanon, N. (2017). *Kānphatthana sakkayaphāp khōng wisāhakit chumchon phūā sāng hwāmkhēmkhæng yāng yangyūn: Kōraṇī suksā wisāhakit chumchon Čhangwat Čhangwatchachoēngthērā.* [Development of community enterprise potential to create sustainable strength: Case study of community enterprises Chachoengsao]. *Journal of the Graduate School Rajanagarindra Rajabhat University*, 1(1), 47.

ณัฐพล บัวเปลี่ยนสี ปรีดาพร อารักษ์สมบูรณ์ และนิชชัชญา นราธูปนนท์. (2560). การพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชน จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์*, 1(1), 47.

Bunkhorn, S. (2010). *Khwaṁsamret khōng kāndamnœn ngān Klum Wisāhakit Chumchon Kæō Chaočōm Tambon Daṅ Čang ‘Amphœ Daṅčāng ngōwat Suphanburī* [The success of the Kaew Chao Chom Community Enterprise Group, Dan Chang Subdistrict, Dan Chang District Suphanburi Province] (Master’s Independent study). College of Local Administration, Khon Kaen University, Khon Kaen. (in Thai)

สมิทธิ บรรณคร. (2553). *ความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแก้วเจ้าจอม ตำบลด่านช้าง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี.* (การศึกษานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารบัณฑิต) วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

Buraphadecha, S. (2017). *‘Ēkkasān prakōp kānsōk wicha Kānbōrihān khwāmplianplæng læ kānphatthana ōngkān.* [Teaching materials Change management and development of the organization]. Bangkok: Master of Business Administration Program, Ramkhamhaeng University, Bangkok. (in Thai)

ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ. (2560). เอกสารประกอบการสอนวิชา *การบริหารความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาองค์กร.* กรุงเทพฯ: หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Community Enterprise Promotion Division. (n.d.). *Wisāhakit chumchon nā ru* [Known community enterprise]. Retrieved from <http://www.sceb.doae.go.th/Ssceb2.htm>

กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (ม.ป.ป.). *วิสาหกิจชุมชนน่ารู้.* สืบค้นจาก <http://www.sceb.doae.go.th/Ssceb2.htm>

Department of Agricultural Extension. (2005). *Phraratchabanyat songsaēm wisāhakit chumchon phō.Sō.* 2548 [Community Enterprise Promotion Act 2005]. Bangkok: Secretariat Office Community Enterprise Promotion Committee. (in Thai)

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2548). *พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.

Hatthakam kān thō phāsīn Tīnčok khōng Čao Laplæ. [The handicraft of Sarong Phasintinchok of ChaoLaplæ. (2018). Retrieved from <http://www.icemedia.info/utd/index.php> (in Thai)

หัตถกรรมการทอผ้าขึ้นตีนจกของชาวลับแล. [เว็บไซต์]. (2561). สืบค้นจาก <http://www.icemedia.info/utd/index.php>

- lamsinthorn, P. (2013). *Patchai thī mī phon tō kānchatkān khwāmru khōng thurakit chumchon thī prasop khwāmsamret* [Factors affecting the knowledge management of successful community businesses] (Doctoral dissertation). Rattana Bundit University, Bangkok. (in Thai)
- พุฒิพงศ์ เอี่ยมสินธร. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการความรู้ของธุรกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- lamsinthorn, P. (2016). *Ēkasanprakoṅkānsōwicha Rabiāpwithiwichāithurakit* [Teaching materials business research methodology]. Bangkok: Faculty of Business Administration, Rattana Bundit University. (in Thai)
- พุฒิพงศ์ เอี่ยมสินธร. (2559). *เอกสารประกอบการสอนวิชา ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต.
- Jones, Gareth R. and George, Jennifer M. (2008). *Contemporary management* (5thed.). New York: McGraw-Hill.
- Lakkham, N. (2012). *Kānboṛihān chatkān wisāhakit chumchon phāitai lak Sētthakit Phōphāng khōng phū phalit sing thō phalāi Klettao nai Changwat Kalasin* [Community Enterprise Management under the sufficiency economy principle of Phalaiklettao textile fabric manufacturers in Kalasin Province]. (Academic Conference Sustainable Rural Development 2012 "Local Community Foundations Development of the ASEAN Economic Community "at Kosa Hotel, Khon Kaen Province. (in Thai)
- ณัฐนันท์ หล้าคำ .(2555). *การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ผลิตสิ่งทอผ้าลายเก๋เด็ด่า ในจังหวัดกาฬสินธุ์*. ใน การประชุมวิชาการ การพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน ประจำปี 2555 “ชุมชนท้องถิ่นฐานราก การพัฒนาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ณ โรงแรมโฆษะ จังหวัดขอนแก่น.
- Puangprayong, K. (2011). *Næothāng kānphatthānā wisāhakit chumchon klum kān prærup læ phalittaphan changwatSamut Songkhram* [Community enterprise development guidelines. Processing groups and products in Samut Songkhram province]. (Master of Education Thesis) Department of Education Development, Silpakorn University, Nakhon Pathom. (in Thai)
- กษมาพร พวงประยงค์. (2554). *แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการแปรรูป และผลิตภัณฑ์จังหวัดสมุทรสงคราม* (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต). สาขาวิชาพัฒนศึกษา, ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- Sihaphandhup, M. (2016). *Kānchatkān wisāhakit chumchon klum pluḅ mōṅ liāng mai Bān Nōngphōngphōt Tambon Nōng Sao Lao ‘Amphœ Chum Phæ Changwat Khōṅ Kæṅ* [Community enterprise management of silk mulberry cultivation groups, Ban Nong Phong Phod, Nong Sao Lao Subdistrict, Chum Phae District, Khon Kaen Province]. (Independent study) University North East, Bangkok. (in Thai)
- มนัสสรุตรา ศรีหาพันธุ์รูป. (2559). *การจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านหนองโพงโพดตำบลหนองเสาเล้า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น* (การค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ขอนแก่น.